

Előfizetési árak:

Egész évre . . . 10 frt — kr.
Félévre . . . 5 » — »
Negyedévre . . . 2 » 50 »
Egy óra . . . — » 85 »
Egyes szám ára 4 kr.

Kiadóhivatal:

PÉCSETT, Mária-utca 1. sz.
a kir. ítélőtábla épületével
szemben,
hová az előfizetések és a
lapszétküldésére vonatkozó
fölszólalások intézendők.

PÉCSI FIGYELŐ

POLITIKAI NAPILAP.

Szerkesztői iroda:

PÉCSETT, Mária-utca 1.
a kir. tábla átellenében,
hová a lap szellemi részét
illető minden közlemény in-
tézendő.

Kéziratot vissza nem adunk.

Hirdetéseket

a kiadóhivatal veszi föl.

Mumus.

Pécs, 1899. október 24.

Igazán fölháborító dolog az a bujkálás, amit a magyar kormány a kvótakérdésben elkövet, még pedig nemcsak a letűnt Bánffy-kormány, de a jog, törvény és igazság jegyében született Széll-kormány is.

Széll Kálmán mitsem törődve azzal, hogy az elvitázhatatlan tények rácsafolnak, még a mult héten is erősen bizonykodott a képviselőház pénzügyi bizottságában, hogy a kvótamegállapítás és a fogyasztási adók átutalása között junktim nem létezik.

Vasárnap aztán lejött az osztrák kormány elnöke Budapestre s az egész fővárosi sajtónak egyértelmű értesülése szerint arról tanácskozott Széll Kálmánnal, hogy a fogyasztási adók átutalásáról szóló törvényt csak akkor léptessék életbe, ha a kvóta a két állam között már meg lesz állapítva. Vagyis a leghatározottabb formában fölvetette a junktim kérdését.

Egyes kormánypárti lapok ugyan még most is azt állítják, hogy Széll Kálmán Clary követelésével szemben továbbra is ragaszkodott ahhoz az állásponthoz, miszerint az átutalási eljárás és a kvóta kérdése között nincs és nem is lehet semmiféle junktim, de azt még ezek a lapok sem merik állítani, hogy a magyar kormányelnök megtagadta volna Clarynak a közreműködést a magyar kvóta oly mérvű fölemeléséhez, a melylyel az átutalásból származó előnyünk paralizálva legyen s Ausztriának a kvótatöbbletben visszafizetésük azt, amit a fogyasztási adók átutalásából nyerünk.

Pedig ez a kívánt junktim lényege s éppen azt nevezük mi egy állam kormányához méltatlan bujkálásnak, hogy a formászerű junktim létezésének letagadása mellett maga is azon dolgozik, hogy az a kvótaemelés, a melyet az osztrák kormány a junktim erőltetésével ránk tukmálni akar, a valóságban tényleg bekövetkezzék.

Erre a célra ismét nem átalják a

politikai küzdelmek porondjára mumusnak leráncigálni a korona tekintélyét s azt mint közönséges korteseszközt fölhasználni arra, hogy a magyar kvótaküldöttséget eddig elfoglalt álláspontjáról letéritsék s a jog és törvény szempontjából teljesen megokolatlan engedékenységre bírják.

A „Magyar Estilap“ Clary grófnak a királynál történt kihallgatásáról referálva, azt írja, hogy a király kijelentette, mikép a mennyiben a kvóta-bizottságok az idén sem tudnának megegyezni és így a döntés őt illetné meg, *a magyar kvótát föl fogja emelni*, mert neki is az a meggyőződése, hogy azoknak az előnyöknek a fejében, a melyekhez Magyarország az új kiegyezés által és különösen az új fogyasztási adórendszer által jutott, *Ausztriát föltétlenül rekompenzáció illeti meg* s ehhez képest fogja a kvótát fölemelni.

Nincs és nem is lehet ennek a hiresztelésnek egyéb célja, mint megpuhítani a magyar kvóta-küldöttséget a királyi meggyőződés és hatalomszó tekintélyével. Nem egyéb az, mint „fölvívás keringőre“: *tessek hozzájárulni a magyar kvóta olyatén emeléséhez, hogy az teljesen kártalanítsa Ausztriát* az új fogyasztási adó átutalási rendszerből eredő jövedelem-csökkenésért. Mert ezek után az ellenkezésnek már nincsen semmi értelme. Ha megmaradunk tovább is a mellett, hogy az átutalásból eredő előnyünk nem szolgálhat jogcímül Ausztriának kártalanítás követelésére, akkor nem jöhet létre köztünk megegyezés, a király pedig már előre kijelentette, hogy teljesen osztja az osztrák álláspontot s ha ismét neki kell döntenie, ő a teljes kártalanítás erejéig föl fogja emelni a magyar kvótát. Okosabb dolog tehát, ha azt megemeljük magunk s ezzel megkiméljük a királyt a döntés kellemetlenségétől.

Ez a gondolatmenet vezérelhetette a főntebb hivatkozott félhivatalos közlemény sugalmazóját, mert még abban az esetben is, ha a király a neki tulajdonított nyilatkozatot tette volna is, nemcsak szokatlannak, de határozottan ildomtalanannak is kell tekintenünk annak közrebocsátását.

A koronát a döntés joga csak akkor illeti meg, mikor a két törvényhozás már konstatalta a megegyezés meghiusultát s ezt a jogot az uralkodó olyképp gyakorolja a törvény szerint, hogy az összes tárgyalási adatokat eléje terjesztik s ezek mérlegelésével alkotja meg a maga birói véleményét.

Már most ki az a vakmerő, aki föltételezni merészelné a mindenek fölött törvénytisztelő uralkodóról, hogy döntésével eléje vágjon a kérdés törvénytisztelő tárgyalásának s birói meggyőződésének még a tárgyalás megindítása előtt való nyilvánításával befolyásolja a feleket alkudozásaikban? Hisz az igazságos biró, ha van is az előkészítés stádiumában levő ügyről előre megalkotott véleménye, ezt a leggondosabban zárja magába, s ki érezheti magát följogosítva arra a föltevésre, hogy a mi uralkodónk nem ilyen igazságos biró?

Mindezekből tehát más meggyőződést nem alkothatunk magunknak, mint hogy a közzétett egész uralkodói nyilatkozat nem egyéb pusztán koholmány, a melynek egyedüli célja a hangulatkeltés a kvótaemelés mellett, a melyet a mi kormányaink megígértek az osztrákoknak, de a melyet a maguk felelősségére a törvényhozás elé terjeszteni nem mernek.

Nem a törvényhozástól félnek, mert ez megszavaz nekik mindent, ami csak szemük-szájuknak tetszik, de tartanak attól az országos fölháborodástól, amely Magyarországnak oly régtől fogva alvó közvéleményét fölébreszteni találná; már pedig az országot továbbra is az idegen érdekek jármában megtartani s így a saját uralmukat is biztosítani csak addig lehet, míg a nemzet jogai és érdekei fölött őrködni hivatott közvélemény téli álmát aluszsza.

Bizva tehát abban a rendületlen lojalitásban, amely a magyar nemzetet fölönt uralkodójához fűzi, a királyi palást mögé bujnak s a korona tekintélyével iparkodnak födözni kisedet játékaikat.

Eldicsekesznek először nagy vivmányaikkal, a melyek révén előnyösnek tűn-

A „Baranyamegyei Hitelintézet mint részvénytársaság“ czég

a mai napon kelt igazgatósági határozatával

1899. október 16-tól kezdve

úgy a régi, mint az ujonnan ott elhelyezendő betétekre a betétkamatot

5%-ra

felemelte és ezenkívül a betevők helyett a betét kamatadót is fizeti.

Pécsett 1899. október hó 16.

Az igazgatóság.

tetik föl a gazdasági függés helyzetében való megmaradásunkat, úsznak a népszerűség verőfényes sugaraiban, a miért kivívták az ország jogát s megszüntették azt a képtelenséget, hogy a magyar fogyasztást az osztrák kincstár adóztassa meg: aztán titkon visszacsempészik a vámon, a mit a réven nagy dicsőséggel áthoztak.

És a mikor azt kérdeik tőlük, hogy mióta szokás az igazságtalanul elharácsoltság javaikat teljes értékű készpénzen visszavásárolni, akkor azzal állnak elő, hogy nem mi akarjuk ezt, hanem a király.

Hát nem látják be, hogy az ilyen eljárás már nagyon közel jár a fölségsértéshez s a mellett még nagyon veszedelmes játék is a korona tekintélyével, a mely a megméltalmazott közéletben még egyedül áll a maga tiszta fényében. Óvakodjanak ezt is elhomályosítani!

Rablógyilkosság Szegzárdon.

Kegyetlen rablógyilkosság történt Szegzárdon vasárnap virradóra, ami annál nagyobb feltűnést kelt, mert a gyilkos értelmes birtokosember. Szász Jánosnak hívják s Köröztős János földmivest gyilkolta meg a várostól néhány száz lépésnyire fekvő présházában.

A gyilkosság híre esteli 7 órakor villámgyorsan terjedt el a városban s egész seregesen siettek a tett színhelyére, a hol a szerencsétlen ember elégtelenül holtteste feküdt.

A rablógyilkosság részleteit a következőkben adjuk:

Szász János vagyos polgára Szegzárdnak, akit mindenki kegyetlen, rossz szívű és fősvény embernek ismer. Családjában is mindenki remegett tőle, mert kegyetlenül, zsarnoki módon bánt feleségével és hozzátartozóival. Szegény feleségét a rablógyilkosság napján is tettleg bántalmazta.

Ennek a kegyetlen embernek derék és becsületes munkása volt Köröztős János, a szerencsétlen áldozat. A gyilkosság napján a

katonai szemlén volt Köröztős s e nap délutánjára Szász meghívta őt nagy pincéjébe borkóstolóra, mert tudta, hogy Köröztösnél pénz van, mivel már előző napon beszélt arról neki, hogy 300 forintot vesz fel szőlőjére az agrár-bank szegzárdi képviselőjétől.

Köröztős János a szemle után a városházáról a piacra ment és 40 frtért malacokat vett s ezeket haza hajtva, kiment Szász présházába, a honnan nem is tért többé vissza.

A roppant kapzsi ember jól fogadta kiszemelt áldozatát, megvendégelte s legerősebb boraiból itatta, hogy annál könnyebben elbáncshasson vele.

Beszélgetés közben Köröztős elmondotta neki, hogy 300 frtot kapott és abból 40 frtot malacokra költött, a többi pedig nála van. Mikor azután a bor hatása látszott Köröztösön, Szász egy nagy kalapáccsal fejbe vágta, mire agyveleje kilocscsant. Ez azonban nem volt elég, hanem egyik szemét is kiütötte, száját felhasította és összeszurkálta, aztán elvette 240 frtját és ezüst zsebóráját. Ez 5-6 óra közt történhetett lent a pincében. Innen Köröztös véres holttestét, a mint besötétedett, kivonszolta és a présház mellé fektette.

Előbb azonban a vérnyomokat igyekezett eltüntetni, ami csak részben sikerült neki; mert nemcsak a föld, de a pince s a présház falai is véresek voltak.

Mikor áldozatát kivonszolta, lármát csapott, hogy valakit meggyilkoltak. Éppen arra járt a hegyőr, aki gyanusnak találta a dolgot s a szomszédból egy embert a csendőrségre küldött, ahonnan Várady János csendőrmeister vezetése alatt megérkeztek a csendőrök és Szászt nyomban letartóztatták, s a városháza fogházába vitték, a szerencsétlen áldozat holttestének őrizését pedig a községi őrekre bízták. Szász borzasztó tettét nem tagadhatja, mert megtalálták nála a véres kalapáccsot és ruhája is csupa vér volt.

Mikor a csendőrök az elvetemült rablógyilkost a városházára vitték, a feldühödött nép agyon akarta verni s a csendőrök nagy erőfeszítéssel tudták visszazoritani a felbőszült tömeget. Szász gazdag ember, akinek szép birtoka, szőlője és több ezer forintja van a takarékpénztárban. A boldogtalan áldozatnak feleségén kívül hét apró gyermeke van.

A „Pécsi Figyelő“ tárcája.

Túlvilági fénykép.

Nem vagyok eléggé író, hogy leírhatnám Gábor barátom fájdalmát, mikor elvesztette imádott feleségét. A híres szemorvos és ez a fenkölt nő rövid, de boldog házasságuk alatt teljesen egymásnak éltek s így érthető volt, hogy a különben is rendkívül szenzibilis férfi mélyen érezte veszteségét. Mintha kihalt volna minden, a mi a világhoz kötötte, a keresett orvos nem törődött többé betegeivel s egyetemi előadásait sem tartotta meg. Csak egészen fájdalmának élt, szemlátomást öregedve.

Barátait sem akarta látni. Legmeghittebb barátja, Bálint is csak nehezen tudott hozzáférni, ha állapota felől akart tudakozódni.

Egy napon azzal alarmirozta Bálint egyetemi tanártársait, hogy Gábor megvakult. . . S a mi még különösebbé tette ezt az esetet és zavarba hozta az összes szemtudósokat: a vak tanár szemhártyáján a legkisebb változás sem volt észlelhető. Szegény Gábor barátunk, mintha boldogabbnak érezte volna magát e naptól fogva. Mintha elenyészett volna végtelen fájdalom, nem bántódott többé, nem jajgatott felesége után, hanem úgy beszélt róla, mint egy kedves előről, ki csak rövid időre elköltözött tőle s kit nemsokára viszont fog látni.

Ha van túlvilági viszontlátás, hát ez Gábor számára elég hamar beköszöntött. Mert

mióta nyugodtabb lett s visszanyerte lelki vidámságát, — csodálatos — testi ereje rohamosan fogyott s néhány hét múlva meghalt.

Én és Bálint jelen voltunk halálánál, Gábor kifejezett óhajlásához képest. Néhány perccel a végbekövetkezés előtt érkezünk az elsötétített szobába, hol barátunk feküdt. Alig hihettük, hogy azok a fényes szemek elvesztették látóképességüket; valami boldog kifejezéssel a messzeségbe pillantani látszottak, míg előtte álló alakunk nem tükröződött bennök. Gábor arca boldog mosolylyal egészen átszellemült, aztán barátunk visszahanyatlott, halva volt.

Bálint intett s elhagytuk a halottas szobát. A szomszédos szobában az elhunynak még néhány meghitt barátja várakozott reánk. Ezek előtt Bálint felolvasta Gábor utolsó akaratját, melyben a következőket mondja:

„A lefolyt néhány hónap alatt szerzett tapasztalataim oly rendkívüliek, hogy nem merem őket közzétenni, nehogy örülnek mondjanak. Pedig remélem, hogy halálom után a boncolás ki fogja deríteni, hogy e sorokat teljesen ép elmével írom le. Mikor néhány évi határtalan boldogság után elvesztettem imádott nőmet, törekedtem elviselni nagy fájdalmamat. Azonban a mi szerencsétlenségemet növelte, az a körülmény volt, hogy nem bírtam magam elé idézni nőm alakját s arcvonásait. Rég elfelejtett, közömbös emberek alakját mindig tisztán láttam magam előtt, míg legdrágább kincsemnek mintha minden vonása eltűnt volna elmémből. Az erőlködés, hogy az imádott lényt visszavarázsoljam lelki szemeim elé, szinte beteggé tett s alig bírtam aludni.

Hirek.

Pécs, 1899. október 24.

Szárnyakon a városon át.

(A pálinkás bódékban.)

Hajnál felé volt már. Pitymallott s a hideg őszi éjnek halvány holdsugarát megtompította a levegőben uszkáló nedves pára. . .

A pékműhelyekben szorgos kezű legények gyúrták azt a tésztát, melyből néhány óra múlva ropogós párolgó reggeli sütemény kerül a nagy urak asztalára.

A sarkon dideregve húzta össze magát az őrtálló rendőr, kinek nehéz csizma sarkai olyan kísérteties tompa zajjal kopogtak végig az aszfalton.

Az egész város mély lethargikus álomba merült, csak az egyik pálinkás butikból hangzott rekedt hangú beszélgetés, olyan artikulálatlan hangzavar, melyet a szesztől mart, rozsdás torku emberek visznek véghez.

Hangosabb, rikácsolóbb lett bent a hangzavar, az üveg ajtón keresztül láttam amint két rongyos ruhájú, kuszált haju elzúllott alak nagyban vitatkozik egymással, az ég tudja miről.

Hirtelen egymás karjai közé szaladt a két alak, az egyik torkon ragadta a cimboráját, s a következő pillanatban csörömpölve nyílt ki a üveg ajtó, melyen egy emberi alak, sulyosan, nehezen — mint valami tömött zsák — bukott ki az utcára, s zuhant végig tompa zajjal a kövezeten. Fejéből lassan szivárgott elő a vér, s nehéz fájdalmas nyögés tört ki a melléből.

Pajtása — a ki kidobta — megdőbent egy pillanatra a vér láttára, aztán nehézkesen odatántorgott az egyik közkúthoz, valami zsebkendőt helyettesítő piszkos rongyot meg nedvesített s azzal mosta a földön fetrengő embert. Ölébe vette a fejét, aztán gyöngéden szeretettel simogatta, miközben egyre morgott.

— Szegény Gyuri! . . . Látod megmondtam, hogy ne okoskodj . . . Most kidobtalak, aztán beverted a fejed . . . Fáj? Ugy-e fiam nagyon fáj?!

A földön heverő ember a hideg vizes kendőtől magához tért egy kissé, nyögve félkényekre támaszkodott, s úgy beszélt a másoknak:

Abban az időben hirtelen különös érzés fogott el. Egész biztosan éreztem, hogy itt van velem egy szobában, fölém hajolva, engem figyelve . . . nőm lelke . . . Nem árulta őt el semmi fizikai lény, semmi nesz s mégis biztosan tudtam, hogy itt van. Kutattam száz és száz tudományos könyvben, hogy e tudat jelenségeinek magyarázatát találjam, de hiába.

Már szinte kétségbeestem, mikor váratlanul kulcsot kaptam a rejtély megfejtésére. Egyszer amint megint éreztem nőm jelenlétét, hiába iparkodván alakját felfedezni, véletlenül egy kis üvegmedence felé pillantottam, melyben néhány aranyhalacska fickándozását régóta meggyűltem. S láttam, hogy ezek a rendkívüli félelem jeleivel egy szegletbe huzódnak. Nem volt a szobában semmi, ami ezt a félelmüket indokolta volna. Lehetséges-e, hogy a szellem jelenléte, mely szemem előtt rejtve van, az ő szemükkel észlelhető?!

Kezdtém tanulmányozni az aranyhalak látószervét. A látás nem egyéb, mint a világosság és az árnyék észrevétele. Ha világoságot egy prizmán át érezzük, ez széttörik különböző színekre, de van a vörös és viola színen túl olyan is, melyet szemünk nem bír felfogni, de melyek létezését vegytani úton be lehet bizonyítani. Ily módon lehet égi testeket fényképezni, melyeket nem láthatunk, mert már régen nem világítanak. Szemünk tehát meglehetősen tökéletlen szerszám. Lehetséges-e, hogy bizonyos állatok szeme érzékenyebb mint az emberi szem?

Ezen az uton folytattam most tanulmányaimat s törekedtem különböző színes lencsék kombinációjával egy apparátust előállítani, mely

— Nem baj az Pali! . . . Majd csak meggyógyulok! . . . Hanem tudod . . . a kabátom zsebében maradt még négy krajcár . . . azt vedd ki . . . add oda a feleségemnek . . . vegyen rajta kenyeret, . . . magának . . . — meg a gyerekeknek!

. . . Egy rendőr jött arra, s a többi már igen hirtelen ment. Hordágyat hoztak, ráfektették a részeg embert s bevitték a kórházba. Hadd aludja ki magát!

Az a másik pedig bambán tekintett egy darabig a két kerekű hordágy után, aztán önkéntelenül is a szeméhez kapott, melyekből két nehéz könnycseppet törölt ki nedves véres zsebkendőjével!

Szerencsétlen emberek! Szegény asszony!

(Berámázott városi bölcsesség.)

Ez a furcsa csoda nem látható ám a városi régészeti muzeumban, bár már olyan ósdi, hogy bátran oda lehetne tenni. Ott látható ez most minden kávéházban minden korcsmában berámázva széles fekete, komoly színű rációkban, s bennük ez a kétségtelenül eléggé erélyes rendőrségi parancs:

»Ebet korcsmákba, kávéházakba, sétaterre, vagy egyéb ünnepélyekre bocsájtani vagy vezetni, még szájkosárral ellátva vagy porázon (zsinegen) sem szabad.

Vasary Gyula
rendőrfőkapitány.

No hát kérem szeretettel ez az! Eltekintve attól, hogy a szegény kutyáknak, amelyek még a kutyát sem bántják, ezután nem szabad kávéházba, korcsmába járni — ami közérkölség szempontjából is sokat ér, — megtudtuk azt is, hogy a korcsma és kávéház ünnepélyek! Tehát le urak a hétköznapi színes öltönyökkel, le az illemsértő puha kalapokkal, s ezentul szalonban és cilinderrel járjunk kávéházba!

Különbözik igazán van a rendeletnek. Ünnepélyes szent hely a kávéház négy király szuverénitása alatt!

(A gyász napja.)

Csak néhány nap választ még el bennünket ama naptól, melyen megnyugvás, kiengeztelődés száll a szívekbe, elhal az ajkakon a vidám szó, imát rebeg minden ember a maga halottjáért. A halál, a temetők fenséges

szemem látóképességét hatványozza. Ez sok kísérletezés után sikerült is. Optikus apparatusom elkészült. Egy éjjel, hogy felebredtem, éreztem megint nőm jelenlétét. Fogtam a készülőket s szemem elé helyeztem. Egy pillanatra szinte elkábultam a rendkívüli világosságtól. Aztán leírhatatlan színekben láttam elhunyt nőm arcát. Önkénytelenül feléje ugrottam, az apparatus leesett szememről, a lencsék ezer darabra törtek . . . De a fényes kép minden kellemével ott maradt szemem előtt. Félig önkívüli állapotba estem, melyből feleszméltem, mikor az ajtó felől neszt hallottam. Arra néztem, de nem láttam egyebet, csak nőm arcvonásait. Akkor még nem tudtam, hogy megvakultam. Pedig úgy volt, mert az imádott lény képe tulragyogott minden földi szint. Ez a kép itt maradt szemem előtt mindhalálomig. Azt hittem, hogy ezek a különös színek a szemhártyát eltávoztatták, miért is kérem, hogy halálom után rögtön megvizsgáltsassék, hogy ily módon állításom valódisága bizonyítsassék.

Barátunk utolsó kívánságát hiven teljesítettük. Nem akarom vizsgálatunk részleteit elmondani. Elég, ha arra szoritkozom, hogy Gábor barátunk szemében két »optogramot« vagyis természeti (?) fényképet találtunk, melyek az elhalt nő arcvonásait mutatták. Ezen optogramokat a fényképezés segítségével nagyobbitottuk és sztereoszkopba helyeztük. Ezen keresztül észrevettük egy női fej homályos képét, akár egy be nem fejezett festmény rajzát. Nehéz, de el kell hinnünk, hogy ez a kép — tulvilági fénykép.

T. B.

ünnepe ez, amelyen a legelhagyottabb ember sirján is kigyullad egy mécsnek, egy piciny száll viasz gyertyának halavány fénye, mert hiszen ama boldogoknak a szívében, akiknek nincs kit siratniok, az irgalmasság érzése fakad, s ezek azok, kik e magasztos ünnepen szeretettel gondoskodnak az elhagyottak sirjáról.

S bár még tíz nap van addig, egyes üzletekben már most is teljes pompájában ragyognak az ünnep emlékei, a halványárga viaszgyertyák, a művirágokból készült zöld levelű koszorúk, s mindenki siet, hogy alkalma legyen minél előbb megszerezni azt, mivel sirba szállott szeretetei emlékének adózhat.

Oh! Mert nem halt meg az, kit igazán szerettünk, az emlékezetben ott él ő közöttünk s az a hideg szél, mely hátborzongtatón sivit végig a temetőn, a halvány holdfény, mely kísértetiesen világítja be a halottak nagy birodalmának apró kereszteit, csak azok számára félelmetes, kiknek nincs lakójuk a Halál országában, — a többiek halk sóhajt látnak a sivító szélben s néma üdvözlöt a hold megtört halvány fényében!

Dr. Faust.

Napirend 1899. október 25-én.

Naptár: szerda, okt. 25. — Róm. kath.: Margit. — Prot.: Dária. — Görög-kele.: (okt. 13.) Karpusz. — Zsidó: Marcheswan 21. — Nap két 6 óra 35 perckor; nyugszik 4 óra 54 perckor. — Hold két 10 óra 36 perckor este; nyugszik délután 1 óra 8 perckor.

Időjárás. Kilátás a központi meteorológiai intézet jelzése szerint: változás nem várható.

Pécsi Dalárda hangversenye a Vigadóban este 8 órakor.

Fegyelmi választmány ülése a városházán d. u. 3 órakor.

Belvárosi leányiskola felülvizsgálata d. u. 3 órakor.

Mecsek egyesület választmányi ülése a városházán d. 5 órakor.

Színház: »Zsidónő«; opera.

— (A megyéspüspök valóságos belső titkos tanácsos.) A »Hazánk« írja, hogy a magyar katolikus egyház jubileuma alkalmából néhány püspököt és ezek között első sorban Hetyey Sámuel pécsi püspököt kinevezi valóságosbelső titkos tanácsossá a király. E magas kitüntetés alkalmából különösen érdekes az a jellemző, de mulatságos történet, mely a püspökkel történt tolnamegyei bérmálókörutja alkalmából. A püspököt ugyanis minden hitközségben üdvözlő küldöttségek fogadták s mindenik szónok kért valamit, a minek teljesíthetlensége nyilvánvaló volt s a püspököt már egészen idegessé tette. Egy faluban aztán, mikor a község egyik érdemes tagja az üdvözlő beszédnek ismert veszedelmes fordulatához ért és így szólt: És végezetül egy kérésünk van . . . a püspök türelmetlenül közbe kiáltott:

— Semmi kérés!

A szónok azonban nem jött zavarba, hanem folytatta:

. . . ez a kérés az, hogy az Uristen, a mi szeretett főpásztorunkat az emberi kor legvégső határáig éltesse!

— (Kinevezés.) Molnár Soma dr., dunaföldvári járásbirósági aljegyző, a mezőkövesdi járásbirósághoz albiróvá neveztetett ki.

— (Miniszeri megbízás.) Spitzkó Lajos, székesfehérvári tankerületi főigazgatót a gyönki és bonyhádi algimnáziumhoz és a csurgói főgimnáziumhoz az állami főfelügyet gyakorlásával a folyó tanévre a vallás- és közoktatásügyi miniszter megbízta.

— (Berendelés.) A m. kir. igazságügyminiszter Szarka Jenő, kaposvári királyi járásbirósági albirót a pécsi kir. ítélőtáblához rendelte be.

— (Párbaj.) A »Pécsi Napló« f. hó 22-iki számában »Lucifer« aláírással, a »Kullisszák mögöl« címmel megjelent cikkből kifolyólag vívtak párbajt ma délután egy órakor a lovassági laktanya vivótermében, Németh Péter hirlapíró, a »Pécsi Figyelő« munkatársa és Salgó Sándor a »Pécsi Napló« munkatársa. A felek kétszer csaptak össze. Az első összecsapásnál Németh Péter a jobb keze mutató-ujján kapott egy gyöngye karcot, Salgó Sándor sértetlen maradt. A második összecsapásnál Salgó Sándor a jobb kezén könnyű s arcán két öltéses sebet kapott. A vérzés oly erős volt, hogy a segédek a párbajt beszüntették. Párbaj után a felek kibékültek. Mint párbajorvosok Németh Péter részéről dr. Jungmann Rezső, Salgó Sándor részéről pedig dr. Wallerstein Bódog működtek közre.

— (Baleset.) Könnyen végzetessé válható baleset érte a napokban Reichert József zsemenyepusztai lakost, ki a közeli csárdában mulatozván ott berugott, s amint kifelé botorkált megbotlott, s estében úgy zuhant végig a földön, hogy egy ott heverő kőben bezúzta fejét. A szerencsétlenül járt embert most lakásán ápolják, s a kezelő járásorvos véleménye szerint — bár sebe súlyos — életben maradásához van remény.

— (Revolveres pásztor.) Pócsa község határában Rosenberg Károly mezőőr rajtakapta Utasovics Szvetozár juhásztort, hogy nyáját tilos területen legeltette. Természetesen rászólt a pásztorra, a ki erre feldühösödve pisztolyt rántott elő és lelővéssel fenyegette a mezőört. Rosenberg Károly ott hagyta a revolveres pásztor és sietett feljelenteni a bíróságnál, hol megindították ellene a büntető eljárást.

— (Kizsebelt házaló.) Magyarai János, oroszhegyi illetőségű szőnyegárus házaló útjában eljutott Dunaszekcsőre s ott Statt József korcsmájában szállt meg. A korcsmában aztán addig iszogatót, a mig kapatos lett s ekkor a sok pénzével kezdett dicsekedni, a mit eladott szőnyegeiből szerzett. Beszéd közben meg is akarta mutatni a ropogós tizeseket, de mikor a zsebébe nyult, akkor vette észre, hogy kizsebelték. Ellopták s zsebéből kerek hetven forintját, összes pénzét, de hogy ki és mikor, azt nem tudja. A vizsgálat még eddig nem jutott a tettesek nyomába s a kizsebelt házaló bajosan fogja valamikor viszontlátni a pénzét.

— (Lelkészet-avatás.) A budapesti Kalvin-téri református templomban Szász Károly református püspök tegnapelőtt nyolc új református lelkészt avatott fel. A fölavatott lelkészek között voltak: Lukácsi Imre, viszlói, Narancsik Zoltán, harasztii és Varga Zsigmond mohácsi lelkészek is.

— (Halálozások.) Özv. Somogyi Jánosné szül. Schaffer Katalin, életének 77-ik évében, Magyar-Mecskén meghalt. Temetése holnap (szerdán) délután 3 órakor lesz. Elhunytát fivére, három gyermeke és nagy rokonság gyászolja. — Liki János, ügyvéd, a pécsi Takarékpénztár nyugalmazott ügyésze, a pécsi ügyvédi kamarának évek hosszú során választmányi tagja — mint lapunk zártakor értesülünk — agyszélhűdésben, életének hetvenötödik évében meghalt. Elhunytát kiterjedt család gyászolja.

— **(A csillagos ég.)** Merkur mint alkonyatcsillag vándorutján október 25-én a Jupiterrel, november 4-én a Marssal és 9-én az Uránussal áll együtt. Vénusz átlag félórával a nap után kel: október 30-án a Jupiterrel és november 14-én az Uránussal van szoros együttállásban. Mars a mérleg csillagkép közepétől a Ophiuchus déli részéig hatol és november 13-ikán az Uránussal igen közeli együttállásba kerül. — Jupiter november 13-ikán együtt áll a Nappal s ez okból nem látható. — Saturnusz az Ophiuchus déli részében áll és átlag 2 órával nyugszik a nap után. — Uránus egy órával nyugszik napnyugta után. November 12—15-ikéig szórja csillagjait a Leonida raj. Noha a 17-iki holdtölte közelsége sokat fog levonni a tünemény szépségéből, a hullócsillagok esése igen sűrűn várható. A berlini csillagvizsgáló intézet közlése szerint az éjjeli világító felhők, melyek az utóbbi években ritkultak, ismét sűrűbben észlelhetők. E felhők, melyek szerkezetre a legfinomabb helyfelhőkhöz hasonlítanak, a nyári éjeleken éjjel felé az éjszakai szemhatár közelében sajátos fehér fényvel világítanak, még pedig legelőkeltebben kissé éjjel után az északkeleti égen. E felhők Svéd- és Norvégország közepes paraköre felett lebegnek, tehát csak akkor láthatók, ha alattok a szemhatár teljesen tiszta és a napsugaraknak hozzájuk vezető útja derült. E felhők 1885. óta ismeretesek s ez idő óta állandóan ugyanazon, t. i. 82 km. magasságban lebegnek. Valószínű, hogy vulkáni hamu és a világtérből beáramló kozmikus por táplálja e képződményeket, a melyek e tetemes magasságokban sajátos mozgásokat tüntetnek fel. E mozgások tanulmányozása egészen új fényt vet a felső légrétegek magaviseletére, a mely idővel talán a légkör összes mozgásbeli jelenségeinek magyarázatára is vezet. De már az az egy körülmény is fölötte érdekes, hogy anyagrészecskék, a melyek a fényt ép úgy vetik vissza, mint a sokkal mélyebben lebegő cirrusfelhők jégkristályai, évekig tartózkodhatnak a légkörnek e fölötte ritka rétegeiben.

— **(Választmányi ülés.)** A Mecsek-Egyesület f. hó 25-én, holnap (szerdán) délután 5 órakor ülést tart a városháza közgyűlési termében. Az ülésen folyó ügyeket intéznek el.

— **(Betörő leány.)** Kölkeden a napokban Balogh János ottani lakosnál betörést követtek el. Nevezettnek szobájába törtek be, míg ő távol volt és elvittek onnan egy csomó ruhaneműt. A káros feljelentése folytán megindult nyomozás azonban csakhamar kiderítette, hogy a betörést Szili Éva szolgáló követte el, kit a káros éppen pár nappal előbb bocsájtott el a szolgálatból. A betörő leány most a börtönben várja büntetését.

— **(Adományok.)** A pécsi jótékony nőegylet népkonyhájára örgrót Pallavicini Edéné huszonöt forintot és a karácsonyfára szintén huszonöt forintot adományozott. Aidinger János, orsz. képviselő, a népkonyhára öt forintot adományozott.

— **(A képes-levelezőlapok megrendszabályozása.)** Az utóbbi időben olyan nagy levelezőlapokat hoztak forgalomba, a melyek nem annyira levelezőlapoknak, mint faliképeknek illettek be. Most a posta ezeket az óriás levelezőlapokat megrendszabályozza

és kimondja, hogy azokat a belföldről külföldre, vagy akár belföldről belföldre feladott levelezőlapokat, a melyek a 35 cm.-t meghaladják, postai csomagokként fogják kezelni a postahivatalok. Így lesznek a képes-levelezőlapokból — csomagok.

— **(Elfogott kuruzslónő.)** Özvegy Steibler Jakabné szül. Plank Katalin, ivánbattyáni lakosnő, ruhaneműekkel szokott házalni, de a mellett a kuruzslással is foglalkozik. Jobban mondva, hiszékeny emberek bizalmát arra használja fel, hogy kártyavetéssel és holmi kotyvalék italokkal akar elérni jó hatást. Különösen asszonyoknál a magtalanság vagy a szaporaság meggátolására szokta felajánlani szolgálatait, persze jó pénzért. Így történt ma is; bejövén Pécsre, itt Károcs Ferencné, Pucher-utca 11. szám alatti lakosnőt látogatta meg és orvosolni akarta a baját. De a nő férje okosabb volt s feljelentette a rendőrségnél. Erre azután elfogták a kuruzslónőt, a ki ellen most folyik a vizsgálat.

— **(Postaszolgák kerestetnek.)** A pécsi posta és távirdaigazgatóság kerületében több ideiglenes minőségű posta és távirda szolgái állás van üresedésben. Pályázatok december hó 1-ig adandók be a pécsi posta és távirdaigazgatósághoz.

— **(Hazatért főorvos.)** Mende Lajos dr. vármegyei tisztii főorvos tegnap este érkezett haza tizennégy napi távollét után Velencéből s ma reggel újra megkezdte hivatalos működését.

— **(Vakmerő tolvajok.)** Tegnap történt Szilvás község határában, hogy Konetz József odaváló juhászlegény a juhokat legeltetve észrevette, hogy két ember közeledik a nyáj felé, kik közül az egyik kampós bottal kihuzott egy juhot a többi közül s elakarta vinni. A juhász azonban rákiáltott, mire a másik ember lövéssel felelt, úgy hogy a juhászlegény kénytelen volt megfutamodni. Kontz József jelentést tett az esetről s most keresik az elmenekült vakmerő tolvajokat.

— **(Tiszti estély a „Vigadóban“.)** A pécsi helyőrség tisztikara tegnap este, az 52-ik gyalogezred zenekarának közreműködésével, igen jól sikerült estélyt rendezett a „Vigadóban“. A tisztek a nyilvánosság teljes kizárásával a nagy termet foglalták el, s kedélyesen elbeszélgetve töltötték az időt. Az estélyen, mely még éjtél előtt véget ért, a pécsi háziezred tisztikara, valamint a 19-ik honvéd és a 8-ik huszárezred számos tisztje is részt vett.

— **(Rablás az utcán.)** Dályok községben vakmerő rablás történt a minap, Proksch Gyula, ottani lakos, a mint este hazafelé tartott, az utcán két ismeretlen egyén támadt reá; a földre teperte, elvette összes készpénzét, tizenegy forintját s azután kerekét oldottak. A kirabolt ember nyomban megtette a jelentést a hatóságnál, mire a megindult nyomozás csakhamar kiderítette, hogy a rablást Gyurin Mió és Laksics Mátia, dályok lakosok követték el, a kik a rablott pénzt, mire elfogták őket, már el is mulatták. Az elfogott rablók most a börtönben ülnek.

— **(Károsok figyelmébe.)** A rendőrségnél ékszerekbe való brillántkövek őriztetnek, melyek lopásból származtak. A kiknek esetleg ékszereik veszték volna el, jelentkezze-

nek a rendőrségnél, hátha esetleg felismerik az ott őrzött brillántokat.

— **(Tűzek.)** Hercegszöllős mellett a Bokrosháti pusztán Jehmann József birtokán tűz volt a napokban. Egy kazal szalma gyuladt ki eddig még ismeretlen okból és égett le 500 frt értékben. Szakcs mellett Ságpusztán Wurm Ignác bérlő bérletén óriási tűz pusztított a minap. Egy birkaakol gyuladt ki s arról a gazdasági épületek is mind tüzet fogtak és sorban elpusztultak. A kár meghaladja a hatezer forintot. Pincehelyen is tűz volt a napokban. Mohai Márton ottani lakos háza esett a tűz prédájává. Hogy miből keletkezett a tűz, eddig még nem tudják. Végre Gyöngkőn Orel Márton szérüskertjében ütött ki tűz a minap. Ezt a tüzet azonban észrevették és még idejekorán elnyomták, mielőtt nagyobb kárt okozott volna.

— **(Furcsa időtöltés.)** Ilyen cím alatt már nem egyszer számoltunk be olvasóinknak olyan furcsa alakokról, kik nem törődve sem a járó-kelők, sem a szomszédok testi épségével, a házuk udvarán rendeznek: „gyakorlati céllövészetet“. Most legutóbb a kozáriak panaszkodnak, hogy az egyik polgártárs, Kazi József, szokott ilyen furcsa módon szórakozni, sőt ha eszébe jut, hát még éjjel is puffogatja a pisztolyát. Kazi, akit felelősségre vontak, azt mondja, hogy ő nem szokott „passzióból“ puskázni, hanem esténként a kóbor kutyák elijesztése végett szokott néha vaktöltéssel lövöldözni. Nem tesz semmit! Így is ráhuzzák a paragrafust éjjeli csendháborításért.

— **(Hamis tallérok.)** Egy rajna-melletti kis falucska bölcs biráján kacagnak most nagy Németországban. A biró ugyanis valahogyan fölfedezett hat darab hamis ezüstpénzt. Jelentést tett a dolgról az államügyészségnek, amely felszólította, hogy a hamis pénzt szolgáltatassa be az ügyészségnek. A biró megírta az utalványt és a postán átadta az illető hivatalnoknak a hat hamis ezüstpénzt, amelyet az minden gyanu nélkül fogadott el. Mert ugyan ki fog gyanakodni egy biróra?

Ezek után pedig az államügyészség bottal üti a hamis pénz nyomát és a biró szégyenkezve jár az utcán, mert mindenütt az a kérdés fogadja:

— Nem adna kölcsön hat tallért?

— **(Gesztenye.)** Hideg ősz van... A legtöbb utcasarkon tanyát vertek már maguknak a gesztenyesütők. Felállították a tűzhelyt és az átmelegített vasrostély felett piritják a téli szezon legfinomabb csemegéjét, az olasz gesztenyét. Az utca levegője tele van az inyenc gyomrokat ingerlő sült gesztenye illatával. És fogyasztják is az édes bélü eledelt. Az esti korzó közönsége, az asszonyok előszeretettel vásárolják. Kűszöbön van a tél. A mellett bizonyít a gesztenyesütők megjelenése is. Ők is előhírnökei a rohamosan közeledő hideg, havas télnek.

— **(Megkéselt ember.)** Nyiri Lajos, mohácsi kőbányász, egyik közelmúlt este hazafelé tartván, a szabari határban egy emberrel találkozott. Az ember gyanus volt előtte s azért jó előre ki akarta kerülni, az azonban neki ment és kést rántva elő, azzal támadt rá. Két szúrást ejtett is rajta, egyiket a nyakán, másikat a karján, de ekkor mégis ki

tudott a kezei közül szabadulni és megmenekült tőle a megtámadott ember. Feljelentésére azután megindult a nyomozás és csakhamar elfogták a tettest Thurn János személyében, a ki szabari napszámos és rablási szándékból támadt rá Nyirire. Az elfogott ember most a börtönben ül.

— **(Világ-népszámlálás.)** Az olasz kormány az összes civilizált népeket rá akarja venni arra, hogy 1900. december 31-én egyidejűleg népszámlálást tartsanak. A terv aligha sikerül, mert a nehézségek nagyok, de ha mégis sikerülne, aligha lehetne az új század kezdetét méltóbban megünnepelni.

— **(A szeszélyes gólya.)** Gólyáék már régen elmentek keletre, s a manó tudja, honnan került elő az a fránya madár, mely tegnap az esti órákban a pellérdi országuton lepte meg Fenyvesi Józsefné vörösmarti asszonyt, aki látogatóba készült rokonaihoz. Elég az hozzá, hogy meglepte az országuton, aztán valami csintalan kelepeléssel egy pufók képű, piros pozsgás fiut rakott az ölébe, aztán mint aki jól végezte dolgát, tovább szállt. Az asszonyt az arra járók vették észre s az új honpolgárral együtt behozták a pécsi közkörházba, ahol anya és gyermeke a »körülmenyekhez képest« elég jól érzik magukat.

— **(Hatvan évig bebörtönözve.)** Horsensben, Jütland szigetén most halt meg egy Egjeberg nevű 80 éves gonosztevő, ki különböző börtönök dohos levegőjét 60 évig szította. 35 évig a horsensi fegyházban ült, 7 évig Vigorban, 5 évig a kronborgi várban, 3

évig Koppenhágában, stb. Egyike volt a legveszedelmesebb betörőknek. 18 éves kora óta csak két évig volt szabadlábon és csak egyetlen-egy izben teljesen félévig, különben szabadsága többnyire csak egy pár hónapig tartott. Alig ülte le valamelyik büntetését, mindig újra lopott, míg újra elfogták. Négyszer megszökött a börtönből, de mindenkor elcsípték.

— **(Legények párba.)** Witt Henrik gyönki asztalossegéd szerelmes volt Flóra Borcsa szobacicusba. Csak hogy nem pusztán az ő szeme akadt meg Borcsa szobalányon, hanem az övéhez hasonló érzelmek dagasztották Egler Henrik cipészsegéd keblét is. Borcsa pedig nem tudott ellentállni sem az asztalosnak, sem a cipésznek. Most aztán kenyértörésre került a sor a két szerelmes legény között. Flóra Borcsa ugyanis tévedésből egy időre adott találkozót két ideáljának. A legények közül egyik sem akart bucsut venni a szerelemtől; összeverekedtek és Witt Henrik egy hatalmas ráspolylyal akkora sebet ütött Fogler Henrik fején, hogy ez hosszú időig nem fog a szerelemre gondolni. A dühös asztalost letartóztatták.

— **(Szüreti idill.)** Nagy Ferenc szegzárdi lakos vigan jött haza szőlejéből. Az uton összeakadt Branyek J. és Tóth István legényekkel és együtt törekedtek haza felé a városba. Utközben Branyek Józsefnek és Tóth Istvánnak idillikus ötlete támadt. A két részeg atyafi a nem kevésbé részeg Nagy Ferencet levetkőztette, elszedte minden ruháját és ott hagyták Ádám-beli ruhájában a didergő Nagy

Ferencet, aki aztán egyik házban kapott és öltött magára ruhát.

— **(Kiváló szerencse.)** A mint értesülünk Török és Társa bankháza újlag bebizonyította vevőinek, hogy a szerencse kegyeltje, mert a legutóbbi huzásnál sok és nagy nyeremény jutott e cég vevőire, sok és nagy nyereményt fizettek ki a szerencsés nyerőknek. Két milliónál jóval többet fizetett ki ezen bankház és egy esetben, mely előttünk véletlenül ismeretes, éppen jókor érkezett a nyeremény. A vidéken a Török és Társa cég egyik főnöke meglátogatott egy kis hivatalnokot, hogy értesítse egy nagy nyereményről. A mint a hivatalnok szobájába lépett a cégfőnök kíséretével, a házi asszony éppen vasalt. Férje hollétéről megkérdeztette, nagy zavarba jött és kétségbeesve kérdezte: »Az urak csak nem exequálni jöttek?!« A válasz erre az volt, hogy nem vinni akarunk mi innen, hanem hoztunk valamit, azonban az asszony nem akart hitelt adni e biztató szavaknak. Csak midőn a férjét hazahivatták és a házaspár előtt kijelentették, hogy egy nagy nyeremény jutott reájuk, akkor lélegzetek fel újból és a nagy öröm leirhatatlan volt. Sirva, könnyezve hálálkodtak és elmondták, hogy már a tönk szélén állottak és a jó Isten végső bajukban megsegítette őket. A m. kir. szabadalmazott osztálysorsjáték minden tekintetben megbízható lévén, a ki a szerencsének kezét akar nyújtani, forduljon bizalommal az előttünk ismert és a szerencse által kiválóan kegyelt Török A. és Társa főelárusítókhöz, Budapest, Váci-körut 4. Az első osztályú sorsjegyek ára: $\frac{1}{1}$ sorsjegy 6 forint, $\frac{1}{2}$ sorsjegy 3 forint, $\frac{1}{4}$ sorsjegy 1 frt 50 kr., $\frac{1}{8}$ sorsjegy 75 kr. Sorsjegyek bevásárlásánál Török A. és Társa budapesti bankházát Váci-körut 4/a, legmelegebben ajánljuk.

A Vendóme termei fölött vitatkozva aztán összeveszttek, mire szétváltak.

A nagy párisi tűzvész alkalmával, 1871. május havában, a rue de Lille-bel műteremben Laurent-nek volt a modellje.

A legnagyobb nyugalom érzett ki hangjából, mikor elbeszélte, hogy a porosz bombák milyen pusztítást vittek végbe az atalier-ben és hogy Laurent — un euragé celni-lá — a bombák röpke dacára sem akart felhagyni a munkájával. Végre mégis csak ki tudott menekülni a műteremből, a nélkül, hogy ideje lett volna valami ruhát kapni magára. A pincébe iparkodott, úgy gondolván, hogy itt a legvédehetőbb helyen lesz. Mikor a pincébe vezető lépcsőre ért, egy idegen ur valami takarót dobott metelen vállaira.

— A párisi művészek mindnyájan ismerik az én élettörténetemet, — folytatta azután — ha valamelyikükkel találkozom az utcán, még most is ezzel a kérdéssel üdvözlök: comment ça va Phryné? . . . Tulajdonképpen Phrynének hívnak engem a művészvilágban és azt, hogy az én igazi nevem Nana, nem is tudják. — Szegény Phryné! . . .

Néhány év óta nagyon megváltoztak a viszonyok. A sors szeszélye folytán nyomorba jutott, vigasztalan, majdnem kétségbeesztő nyomorba.

Az egyik karját csúzos bántalmak kinezik, a mi még elkeseredettebbé teszi a helyzetét. A sok csapás következtében arca is nagyon megváltozott, úgy, hogy sokkal idősebbnek nézett ki, mint a milyen valóban volt.

Egy fillér nélkül, teljesen elhagyatottan állt a világ-

találni nehéz, sokkal nehezebb, mint eleinte gondolta. Azért a fizetésért, amit Liza kapott, aligha fog rendes leányt találni Párisban és még kevésbé olyant, aki Liza helyét csak részben is pótolni tudná.

Mióta Boschkával nem érintkezett, egészen magára hagyatva érezte magát Párisban, de most mégis szükségesnek találta, hogy ebben a kérdésben hozzá forduljon jó tanácsért. Nem lehetetlen, hogy Boschka tud majd ajánlani olyan leányt, aki kevés pénzért vállalkozik a házi teendő elvégzésére.

Boschka hosszasan gondolkodott, hogy kit ajánljon. Végre homlokára ütött és felkiáltott:

— Igaz, hiszen itt van Nana! Én mást nem tudok, csak őt.

— Nana, az egykori modell? — kérdezte Gertrud egy kicsit meglepődve. — Hiszen az egy elvetemült teremtes, akit semmiesetre sem tűrhetek meg a lakásomban.

— Ne legyen elfogult, kedvesem — mondta Boschka — Nana éppen olyan, mint a többiek és olyan erkölcsös életet él, mint a milyen állásának egészen megfelel. Vagy azt hiszi, hogy azok között, a kik ön előtt nap mint nap modellt állnak, csak egy is van olyan, aki többet ér?

— De én nem engedem magamat ilyen leányoktól kiszolgáltatni — tiltakozott Gertrud.

Boschka nevetett.

— És azt hiszi ön, hogy a többi Párisban szolgáló cselédleányok különbek? Ezek is erkölcsstelenek, de erkölcsstelenységük nem egyéb, mint a saját természetüknek a megtagadása.

Művészet, irodalom.

A hypnotizált anyós.

Vigjáték 3 felvonásban.

Irta: Bisson.

Bemutató előadás 1899. okt. 23.

Már ismét a párisi vigjáték-író cég, Bissonnak egyik szinpadai termékében gyönyörködött tegnap a közönség, illetve kérdéses, hogy gyönyörködött-e, mert a »Hypnotizált anyós« ama darabok közül való, melyek csak a főváros nyári színházaiban találhatnak dicséretre s ott érnek el hatást.

Igen primitív a cselekménye, helyzetkomikuma sem oly természetes, mint Bisson többi szindarbjaié s a jelenetek — bármily gördülékeny és gyors menetű legyen is az előadás — mintha hézagok volnának.

Szóval ez a darab olyan, mintha nem Bisson írta volna, a francia esprit és pikantéria nagy mestere, vagy ha már ő írta, akkor oly szerencsétlen pillanatban fogta kezébe a tollat, melyben teljesen elhagyta a műsáját.

A »Hypnotizált anyós« (a jó ég tudja, hogy került ez a darab ehhez a címhez) körülbelül olyan benyomást tesz a nézőre, mintha egy elismert író valamelyik olyan regénye került a kezébe, mely élvezhetlen, talán csupán azért, mert a szerző indiszpozícióval küzdött, midőn regényét írta, de írnia kellett — ő tudja miért.

A közönség elnéző Bissonnal szemben, mert szinte kötelezi őt erre ama kellemes esték emléke, melyeket neki Bisson szerzett, hanem a mellett nem tudja kellőleg leplezni, hogy bizony Bisson ur »Hypnotizált anyós« ugyancsak unalmas egy dolog, a humor benne banális, ami pikantéria van benne, az oly elenyésző, hogy éppenséggel semmi hatást sem kelt s a cselekménye — bár nem utánzat —

olyan elcsépett régi már, hogy az ilyen dolgokon lelkesedni már csak az tud, aki hirtől ismerve a színházi nézőteret, véletlenül lép Thália csarnokába.

Ami a »Hypnotizált anyós«-t illeti, mindenkinek elrettentésére vázlatosan elmondjuk a darab meséjét: Morizet természettudós, kinek legfőbb vágya az akadémia tagja lehetni — annyira rabja a maga képzelte tudományának, melylyel a »szív bacillusait és ezek hatását az asszonyi szenvedélyek felkeltésében« akarja tanulmányozni, hogy képes, dacára a maga száraz tudós mivoltának, feleségül venni egy remek asszonykát s ezen a pikáns kis menyecsken óhajt »kísérletezni«. E mellett fanatikus hiva a hypnotizmusnak s mindenkit, aki közelébe ér, meg akar hypnotizálni. Morizet ur egy szóval tudós — és semmi egyéb, a férji kötelességekről annyi fogalma sincs, mint a hajdunak a harangöntésről.

Párisban azonban az asszonyok nem sokáig maradnak »epekedve«, mert csakhamar akad vigasztalójuk. S valóban Morizetnek a szép Denise is megtalálja a maga vigaszt Forcinal Lucien festő személyében, ki ugyan nő, de a felesége ama asszonyok közül való, kik órahosszat képesek elülni a kézimunkájuk mellett s örülnek, ha férjeik nem alkalmatlankodnak szerelmükkel.

Nos és miután Bisson ilyen szépen egymással szembe állította az ellentéteket: egy szerencsétlen elhanyagolt, de szerelemre vágyódó asszonykát, meg egy fiatal, hevesvérű férjet, ki feleségével szemben semmire sincs kötelezve, kezdődik, illetve gyorsan végződik is a darab.

A hajó, melyen Lucien és Denisnek kirándulást kellett volna tennie és melyről szerencsésen lekéstek, elsüllyed s miután mindenki holtaknak hiszi őket, felhasználják az alkalmat és megszöknek Amerikába. Az »özvegygé«

vált férj elveszi Forcinal festő özvegyét, a cimszerepbeli anyós pedig, különben Gourpatin asszony, férjhez megy Radigois akadémikushoz.

Forcinal Lucien egy kiállított festménye, mely újabb keletű, három év mulva nyomra vezet Morizet urat és hozzátartozóit s felkeresi Forcinalékat.

A többi aztán már gyorsan megy. A festő és Denise turpissága kívül, miután azonban mindenkinek meg van már a maga felesége és férje, a dolgon nem lehet változtatni s így a függöny legördül s a közönség bizonyos diszkrécióval káromkodik magában s nem bánna, ha visszaadnák neki a jegy árát.

Mert az a néhány inkább banális, mint szellemes vagy komikus jelenet, mely a darabban van, nem olyan, hogy az egész vigjáték pongyola voltát leplezni, vagy felejtetni tudná.

A mi az előadást illeti, bizony teljes elismerést érdemelnek színészeink, kik minden tőlük telhetőt elkövetnek a darab megmentésére, vállalkozásuk azonban — sajnos — nem sikerült.

Kitűnő alakítást produkált Lucien festő szerepében Könyves Jenő, kit még nem láttunk annyi temperamentummal és jókedvvel játszani, mint tegnap s mondhatjuk, hogy nálánál természetesebb játéku s rutinizott bonvivant színészt alig láttunk szinpadunkon, mint Könyves Jenő tegnap volt.

Méltó partnere volt a maga ifju naivitásában bájos Denise szerepében Jeszenszky Irén, ki végtelenül kedvesen s minden nüanszában diszkrétan játszotta el szerepét. Morizet természettudós szerepében Sarlay remekelt. A kacagtató elemet Németh János (Radegois) és és Nagy Vilma (Gourpatin asszony) képviselték. Mindketten pompásan oldották meg feladatukat. Baróthi Irma Helént, a festő szenvedélyes feleségének szerepét játszotta s tul-

— Hiszen ez a megtagadás csak előnyös lehet. — vélekedett Gertrud.

— Nem tudom, — mondta Boschka kissé kihívó hangon — a Nana hitvallásából mi mindig gúnyt szoktunk űzni.

Egy ideig védekezett Gertrud az ellen a gondolat ellen, hogy egy modellt vegyen magához, de Liza vőlegénye egyre türelmetlenebb lett, Liza pedig már nem igen maradhatott tovább és így Gertrud minden ellenvetése mellett is kénytelen volt Boschkát felkérni, hogy alkalomadtán küldje hozzá Nanát, hogy vele a feltételeket megbeszélhesse.

Egy este — Lizának éppen kimenője volt; amit arra használt fel, hogy magának néhány menyasszonyi kelléket beszerezzen — csöngettek az ajtón.

Gertrud felnyitotta az ajtót és kitekintett a folyosóra, ahol egy alacsony termetű, karcsu és egy kicsit töpörödött nőt pillantott meg. Meglehető furcsán volt öltözködve. Vörösbe játszó haja egy valamikor kétségtelenül fekete, de most már színéből egészen kivetkőzött főkötő alá volt szoritva és a hosszú kabát is, a mely testét bokáig elfedte, valamikor sokkal elegánsabb s szebb lehetett.

— De la part de Mademoiselle Boschka — remélem, kisasszony, hogy meg lesz velem elégedve.

— Ezek voltak a különös nőszemély beköszöntő szavai. Látszott rajta, hogy egy kissé elfogult.

Ez hát az a hires Nana.

Gertrud igazán nem volt arra elkészülve, hogy egy ilyen alázatos, jámbor teremést fog benne feltalálni.

Pedig hát az az igénytelen, semmitmondó alak, aki előtte állt, az igazi Nana volt, aki egykor a legelőkelőbb műtermek keresett modellje volt, aki Delacroix-nak is ült, akinek Laurent a nagy aranyérmét köszönheti, aki után Gérôme az ő hires Phrynéjét festette és aki azután évekig Gérôme »maitresse en titre«-je volt!

Ezért aztán nagy hírnévre tett szert. Párisban alig élt valamire való festő és szobrász, akivel többé-kevésbé jó lábon ne élt volna. Olyan volt, mint egy vándorló művészlexikon, — a mi az utolsó negyven év alatt a Quartier Montparnasse falai között történt, az mind meg volt tudható tőle.

Delacroixnak van egy hires festménye, »Sardanapal«, melynek pompás női alakja Nanáról van mintázva. Nana elbeszélése szerint nagyon megerőltető volt Delacroixnak ülni. Ugy el tudott mélyedni a munkában, hogy a legtöbbször nem vette észre, mikor a modell a kimerüléstől a szőnyegre rogyott és ha észre vette is, nem boszankodott, sőt nagyon örült, hogy így az izmok és az erek rajza sokkal világosabban tűnt elő. — Egyszer, mikor megint nagyon kimerült a sok állástól és az emelvényről lelépett, Delacroix hirtelen rácsapott az ostorával.

— Ennek az ostorcsapásnak a nyomát még ma is magamon viselem — mondta és karjait felemelte, hogy a sebet láthatóvá tegye. Olyan büszkén tette ezt, mintha legalább is valami érdemjelet mutatott volna.

A commune idejében Courbet volt a legjobb barátja.

zás nélkül mondhatjuk, kitünő volt e szerepben, mely teljesen megfelelt naivánk vérmérsékletének.

Ezzel aztán be is fejezhetjük a tegnapi előadásról szóló referadánkat.

A nézőtérén unott, ásító hangulat uralkodott, a földszint és páholyok szórványosan voltak betöltve s a karzatról sem lehet mondani, hogy tán túl volt terhelve.

A tegnapi est tehát kétségtelenül szaporította derék színészeink érdemeit, Bisson azonban jobban tette volna, ha a Hypnotizált anyóst — örökre elaltatja.

H—i E—r.

○ **Szerződés.** Horváth Aranka naiva, ki Tiszay Dezső szintársulatával Pécsre jövén, itt csak egyszer lépett fel s azután megvált a társulattól, Szalkay Lajos szintársulatához Székesfehérvárra szerződött.

○ **Ritka díszmunka.** A folyó hó közepén adta át a pekingi orosz követ Khina császárnának és az özvegy anyacsászárnának a Brockhaus cég által Lipcsében kiadott azon díszmunka egy-egy kötetét, melynek címe „Az oroszok cárjának utazása keleten”. A gazdagon illusztrált terjedelmes mű kínai nyelven jelent meg, mely a német eredeti után fordított le az orosz cár megbízásából kínai mandarinok által. A díszműveket, melyek a modern sokszorosító ipar remekei, az orosz-kínai bank igazgatója, Pokotilow D. B. ur vitte Pekingbe, ki a kihallgatáson is megjelent. Hogy ezen irodalmi eseményről megemlékezzünk, oka azon körülmény, hogy Európában ez az első kínai nyelven megjelent díszmű, mely csak kis része azon hatalmas díszműnek, mely német nyelven a fentemlített címen két kötetben megjelent. Ezen német eredeti mű Brockhaus könyvkiadó cégnél Lipcsében kapható, ára díszes kötésben 110 márka.

Folyó sz. 27. Idénybérlet 27. sz. Páratlan bérlet.

Nemzeti Színház.

Szerda, 1899. október 25-én.

Zsidónő.

Nagy opera 3 felvonásban. Irta Scribe. Fordította Jakab. Zenéjét szerzette Halevy. (Rendező Tiszay.)

SZEMÉLYEK:

Brogne	Mezey	Arnold	Lévay
Eleazár	Kozma	Izabella	Szekula
Recha	Tibor	Theobald	Bátosi

Csütörtök, okt. 26-án

Unatkozó király.

operette.

Törvénykezés.

§ **Zavaros végrendeletkezés.** A múlt évben meghalt Párisban Goubot tőkepénzes. Goubot urnak pénze után tizenkétezer frank évi járadéka volt; ebből éldegélt szép csendesen. Egész haláláig senki sem tudott róla. Halála után aztán kilencen veszték össze miatta. Hat asszony, két jótékonsági egyesület és Páris városa követeli a tőkepénzes hagyatékát. Goubot ugyanis életében négy végrendeletet csinált. Vagyonát először a párisi éjjeli menedékháznak hagyta, azután végrendeletet készített az emberbaráti társaság javára, később pedig Páris városára hagyta a pénzét. Egy év múlva azután megint mást gondolt: hat szeretője

javára újabb végrendeletet csinált. Nyolcszáz-ezer frank évi járadékot biztosított mindegyiknek. A végrendeletben a következő szakasz fordul elő: »F . . . asszony, rue Rouchehouart ötzáz frank évi járadékot kap, a tőkéhez azonban nem szabad nyulnia. Sokkal ostobább, sem hogy azt megtudná őrizni.« A két jótékonsági egyesület megtámadta ezt az utolsó rendeletet, azt állítván, hogy ezek a hagyatékok erkölcsstelenek. A pört jövő hét csütörtökén fogják tárgyalni, kilenc ügyvéd, hat alperes és három felperes jelenlétében.

T a n ü g y.

)(**Igazgatói fizetésrendezés.** A gyönki ev. református algimnázium igazgatójának fizetése is szóba került a dunamelléki református egyházkerületnek Budapesten tartott közgyűlésén. A közgyűlés elhatározta, hogy felhívást intéz a gyönkiekhez, hogy az igazgatói fizetést a törvény értelmében rendezzék.

A közönség köréből.

Tekintetes Szerkesztő Úr! Mások ezen a helyen érzelmtől aradozó szavakban a biztosító társulatok pontos és lelkiismeretes fizetésbeli készségéről szoktak beszámolni. Én — fájdalom — csak panaszommal léphetek a nyilvánosság elé.

Boldogult férjem az Első Magyar Általános Biztosítótársulatnál életbiztosítást kötött ezelőtt 10—12 évvel. A biztosítási díjakat rendszeresen és pontosan fizette egész f. é. május hó 30 án bekövetkezett haláláig.

A halálozást én pontosan bejelentettem, a kért okmányokat betérjesztettem. És ennek immár 5 hónapja. S dacára több rendbeli sürgetéseimnek, a biztosított összeget meg nem kaphattam, de még válaszra sem érdemesítettek.

Mint szegény tanító özvegye, aki két gyermekemet taníttatom Pécsen s szerény nyugdíjam a megélhetésemre alig elegendő, ez összegre nagyon reá volnék utalva.

Tisztelettel

Sztára, 1899. okt. 23.

Özv. Zindl Józsefné.

T Á V I R A T O K.

— **Katonaszabadítók bandája.** (A „Pécsi Figyelő” eredeti távirata.) A budapesti hadtestparancsnokságnál

szenzációs vizsgálat folyik. *Nagykiterjedésű katonaszabadító bandáról van szó. Tagjai évek óta jelentékeny vagyonhoz jutottak; élén egy főorvos, volt ezredorvos áll, ki a tartalékban van s a tényleges állományu tisztekkel szoros összeköttetésben működik. Az ezredorvos házakat szerzett magának a fővárosban a bűnös üzelmek jövedelmeiből. A főjelentés szerint legióra megy azok száma, kiket a bandával a katonai szolgálat alól felmentett. A vizsgálat a legmélyebb titoktartás mellett folyik. Lobkovitz herceg hadtestparancsnok csaknem naponta referáltat magának az ügy állapotáról.*

— **Elfogott betörő.** (A „Pécsi Figyelő” eredeti távirata.) Budapesten vasárnap virradóra kiraboltak egy ékszerész boltot. A betörőt ma elfogták Győrben. *Pálkás Jánosnak hívják.*

— **A transzváli háború.** (A „Pécsi Figyelő” eredeti távirata.) Londonon át érkezett hírek is kénytelenek jelenteni, hogy *az angolokat mindenütt verik.* Glancenál újabban csunyán megverték őket. *Joubert* fővezér és *Krüger* elnök a főhadiszálláson lelkesítik a boerokat.

Most már nyilvánvaló, hogy *a boeroknak eddig se volt olyan nagy a veszteségük,* mint azt az angol táviratok jelentették, melyek *csak azért lettek gyártva, hogy a parlament megszavazza a háborúra kért hitelt.*

A boerok már angol területen gyakorolják a cellovést s *mai jelentések szerint az angolokat három helyen megverték.*

A londoni Reutter ügynökségnek jelentik Pretoriából október 21-ki kelettel:

Joubert tábornok következő táviratot küldte a transzváli kormányának: *Mayer* ma harcba keveredett Dundee mellett. Követek útján értesítette haditervéről *Demeillon* parancsnokot, ez azonban nem jelent meg. Mi is veszteséget szenvedtünk, de a nagy kőd miatt lehetetlen minden részletet megtudni. Állítólag tíz emberünk esett el és huszonöt megsebesült.

Laptulajdonos Felelős szerkesztő
SAUTTER GUSZTÁV PLEININGER FERENC
TAIZS JÓZSEF
kiadó.

Kárpitos üzlet és diszitő műhely Pécsen, Király-utca 34. szám.

Üzlet áthelyezés folytán elegáns, szolid és tartós finom garnitúrák és egész szoba berendezések

olcsón eladók.

Tisztelettel

CSIHÁLEK SÁNDOR

Kárpitos és diszitő. Király-utca 34.

Magyar Tőzeg- és Műtrágyaipar Részvénytársaság

baranyamegyei vezérképviselősege és tőzegrészoró klozet berendezési vállalat

Kraus István, Pécs. (Bazár-épület.)

Van szerencsém a n. é. közönséget tisztelettel értesíteni, hogy a „Magyar tőzeg- és műtrágyaipar részvénytársaság” budapesti cég kizárólagos képviselőjét Baranyamegyére megszereztem, mely alkalomból bátor vagyok nagybecsű figyelmüket **önműködő tőzegrészoró klozet berendezésekre, fertőtlenítő, szagtalanító és izoláló tőzegporra**, valamint **istálló alomszerű** szolgáló **tőzegalomra** felhívni.

A szabadalmazott önműködő tőzegrészoró klozetjeim alkalmazása mellett az emberi ürülék szagtalanított és fertőtlenített tömeggé alakul át;

elsőminőségű tőzegporom egyedül alkalmas a jelenlegi klozet-berendezéseknél fennálló túrhetlen állapotok megszüntetésére;

a **tőzegpor** továbbá a legjobb izoláló réteg jégvermeknél, valamint egyéb építkezéseknél;

a **tőzegalom** mint istálló alomszerű még a legmesszebb menő igényeket is kielégíti.

Kiemelni bátorkodom, hogy **tőzeg-klozetek alkalmazása mellett a pöcsgödörök feleslegessé válnak és azok költséges tisztítása is megszűnik.**

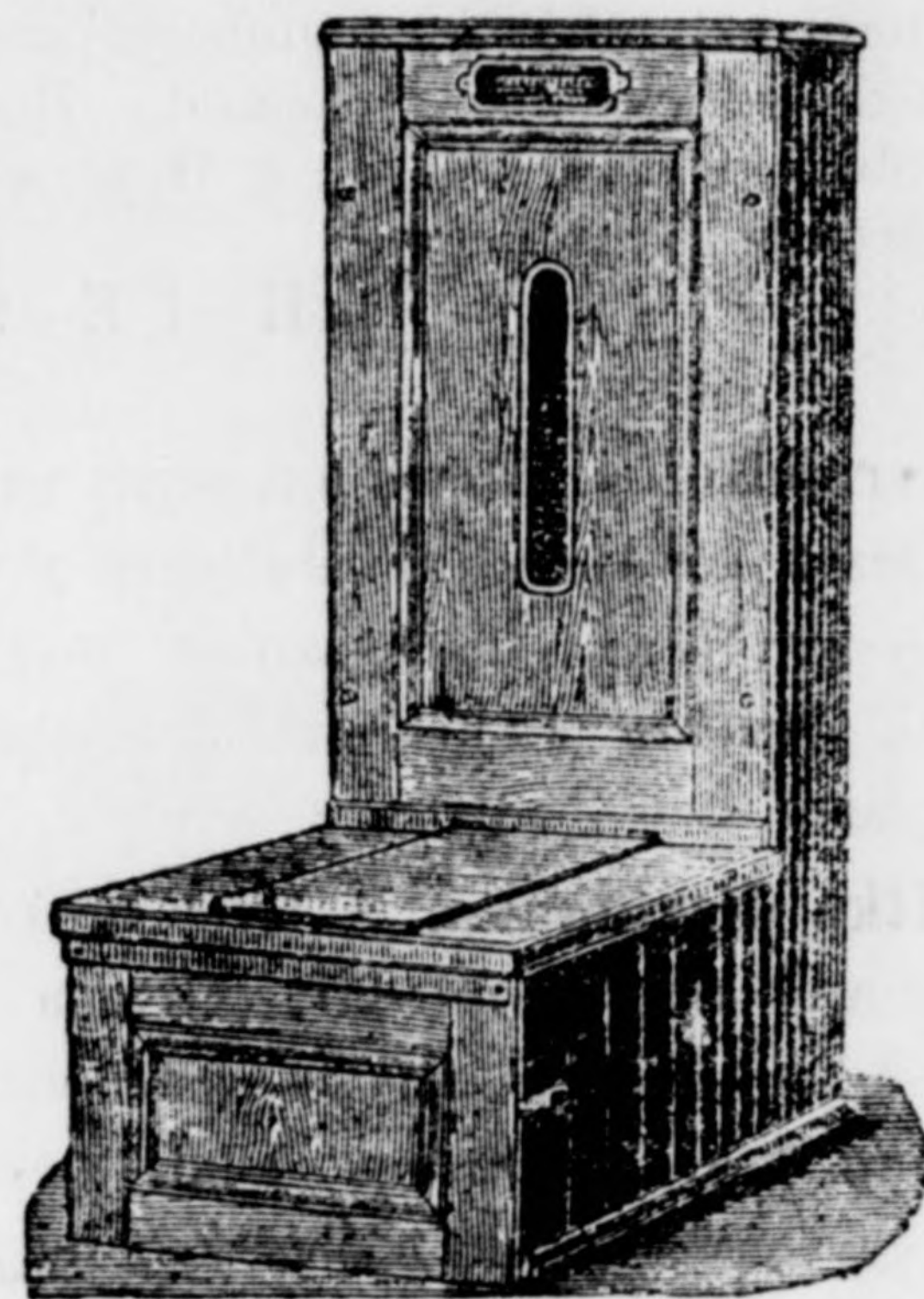
Továbbá megjegyzem, hogy klozetjeim rendszeres alkalmazása mellett úgy az ürülék **szagtalanságáért** és a klozet-szerkezetek **kifogástalan működéséért** teljes szavatosságot vállalok.

Helybeli irodámban mintaraktárt tartok és igen örvendenék, ha nagybecsű látogatásával megtisztelni méltóztatnék, hol is mindennemű felvilágosítással szívesen szolgálok, vagy pedig szíves felhívására készséggel teszem tiszteletemet, hogy helyszíni felvételek alapján javaslatokat terjeszthessek elő.

A n. é. közönség szíves pártfogását kérem, pontos kiszolgálásról már előre is biztosítva, vagyok
kiváló tisztelettel

Magyar Tőzeg- és Műtrágyaipar Részvénytársaság vezérképviselősege
és **tőzegrészoró klozet-berendezési vállalat**

Kraus István, Pécs. (Bazár-épület.)

MESTRITS JENŐ

épület és műlakatos

Király-utca 38. sz. **Pécs** Percel-utca 35. sz.

Ajánlja jól berendezett üzletét mindennemű

épület- és műlakatos munkák,

erkély-, sár-, lépcső- és kerítés-rácszatok, valamint vaskapuk és csillárok vertvasból, továbbá biztonsági zárok és rekeszek, zajtalan görredőnyök, ponyvagépezetek, villamos csengők, vízvezeték és angol closett-berendezések, a legkitünőbb asztal-tűzhelyek, központ fűtő (central) kályhák, mindennemű díszítőmunkák vert vasból való rajz- és stilszerű elkészítésére a legszolidabb kivitelben.

Segédgépek javítását s egyáltalán minden e szakmába vágó munkát elvállalok.

Midőn üzletemet a n. é. közönség becses pártfogásába ajánlom, előre is biztosítom **árain versenyképességéről**, valamint gyors és pontos kiszolgálásról.

Tisztelettel

Mestrits Jenő.